

Učiteljski Tovariš

Stanovsko politiško glasilo UJU — poverjeništvu Ljubljana
Mesečna priloga »Prosveča«

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/1 Rokopisov ne vračamo. Nefrankiranih pisem ne sprejemamo. Izhaja vsak četrtrek. Naročnina letno 60 Din, za inozemstvo 80 Din. Člani pov. UJU plačajo list s članarino. Oglasi po ceniku in dogovora, davke posebe. Pošt. ček. rač. 11.197. Telefon 3112

Določbe novega uradniškega zakona.

Novi zakon velja za vse državne uslužbence, tudi za poštne. Odredbe glave IX. glede pokojninskega sklada in prehodne določbe se nanašajo tudi na vojaštvo. Enako se odredbe glede tega sklada nanašajo tudi na prometne uslužbence. Za kontraktualce in dnevničarje veljajo samo odredbe glave X. (§ 1.).

Državna služba je dostopna vsem državljanom po rojstvu; prirojenim državljanom po 10 letih, prej pa le z odobrenjem državnega sveta na predlog pristojnega ministrstva; tujim državljanom le kot kontraktualcem in dnevničarjem. Drugi pogoji so ostali isti, kakor dosedaj. (§§ 2.—5.).

Vrste uslužbencev so sledeče: uradniki, pripravniki, zvaniki in služitelji. V strokah se dele uradniki z ozirom na izobrazbo, in sicer: z nepopolno srednjo šolo, maturo in fakultetsko izobrazbo. Š posebno uredbo bo določeno, kam spadajo absolutni poedinčni šol in kako so lahko uvrščeni kot državni uslužbeni. (§§ 6.—11.).

Uradniški pripravniki služijo kot taki najmanj 3 leta, a po 2 letih smejo polagati strokovni izpit. Podrobne predpise tega izpita izda resorni minister. Izpit sme pripravnik ponavljati samo dvakrat. Ako ga v petih letih ne opravi, se ga mora odpustiti iz državne službe. Kdor polaga izpit izven službenega kraja ima po položnem izpitu pravico do povračila potnih stroškov. (§§ 12.—17.).

Plača in razvrstitev uradništva je razvidna iz tabele in dodatnih pojasnil pri njej. (§§ 18.—30.).

Ocenjevanje uslužbencev, predvideno po uradniškem zakonu, ne velja za učiteljstvo. (§ 31/3.).

Napredovanje je razvidno iz tabele. Ni hče ne more napredovati v višjo skupino, ako ni izpraznjeno kako sistemizirano mesto v njej. Za napredovanje v višjo skupino lahko resorni ministri z uredbo predpišejo posebne strokovne izpite. Periodske povišice se dobe po preteku treh let učinkovite službe v dotični skupini ter se odražajo po službeni dolžnosti. Pravico do napredovanja izgubi, kdor je slab ocenjen ali disciplinsko obsojen in v slučaju kazensko-sodnega postopanja (§§ 45. do 67.).

Zapisrgo uslužbenca izvrši starešina ob vstopu v službo, o čemer se napravi zapisnik. (§ 68.).

Dolžnosti uslužbenca obstojajo v pokorščini glede zakonitih določil in marljivosti v službi. K odredbam, ki jih smatra za protizakonite stavi lahko svoj ugovor, mora pa jih izvršiti po ponovnem pisemnem nalogu, ako ne nasprotujejo kazenskemu zakonu. Ako zahteva službeni interes, mora na poziv starešine vršiti tudi službene posle, ki ne spadajo v neposredni njegov delokrog. Službeno tajnost mora varovati dokler je v aktivni službi in tudi, ko izstopi iz nje. Te, ga razreši lahko le minister. (Prekršitev službene tajnosti je kazniva celo po izstopu iz službe tudi po kazenskem zakonu, ako je s tem oškodovan državni interes ali kaka oseba). Varovati mora svoj službeni ugled in ugled starešin. To velja tudi za upokojujence. Napram strankam mora biti postrežljiv. Službeno sme občevati le potom svojega starešine. Poleg svoje redne službe ne sme imeti druge, ako nima odobrenja za to od oblasti. Tudi ne sme zavzemati nikakoga položaja, ki je kvaren ugledu službe. (§§ 69.—75.).

Organizacije državnih uslužbencev so podvržene posebnim predpisom, ki jih prinašamo na drugim mestu. (§ 76.).

Odlikovanja in nagrade od tujih držav sme sprejeti državni uslužbenec le z dovoljenjem pristojnega ministra. (§ 77.).

Za škodo, ki jo napravi državni uslužbenec tretji osebi z nezakonitim ali nepravilnim postopkom, odgovarja izvršilec in država. Tožba je mogoča proti izvršilecu in državi pri sodišču, kjer se je pregrešek izvršil. Država je dolžna oškodovancu povrniti razsojeno vsoto, ako je ne more plačati krivcev. Za pregreške v službi odgovarja uslužbenec po kazenskem zakonu in disciplinski. (§ 78.).

Učitelji so izvzeti iz odredbe namestitve sorodnikov do četrtega kolena v neposrednem službenem odnosu. (§ 79.).

Ob vstopu v državno službo mora prosilec nastopiti v 15 dneh, sicer izgubi službo. (§ 81.).

Predpisanega službenega časa se mora uslužbenec točno držati, na poziv starešine mora delati tudi preko tega. (§ 82/1.).

Zapustitev službenega kraja ni dovoljena brez dovoljenja starešine, izzjemni nujnih slučajev, ki jih pa mora takoj pri starešini opraviti. (§ 82/1.).

Delo uradnikov ob praznikih bo določeno s posebnim zakonom. (§ 82/2.).

Odsotnost iz službe mora uslužbenec opraviti v 24 urah pri starešini. (§ 83.).

V slučaju boleznih mora predložiti zdravniško spričevalo, če starešina to zahteva. Starešina lahko odredi zdravniški pregled od državnih zdravnikov ali komisije. Komisijski pregled je obvezen po 6 mesecih boleznih ali ob nesposobnosti za službo. Komisijo odredi starešina, ki je poleg 2 zdravnikov njen član. Državni zdravniki nimajo pravice do nagrade za take preglede. Za komisijske preglede nosi potne stroške država, izzjemni slučajev, kadar uslužbenec sam prosi za pregled ob obolenju ali za upokojujete, ali ako da povod za pregled, pa se ugotovi, da je za službo sposoben. V tem slučaju nosi stroške prizadelet. Čas rekonvalescence se računa v bolezenski rok. (§ 84.).

Redni letni dopust je predviden za uradnike II. in III./2. šest tednov, za ostale pa: z nad 25 službenimi leti 40 dni, 15—25 službenimi leti 30 dni, 5—15 službenih let 20 dni, do 5 službenih let 10 dni, za pripravnike 10 dni. Čas dopusta določi starešina. Čas bolezenskega dopusta ali rekonvalescence se vračunava v ta dopust. (§ 86.).

Dopust po privatnem poslu daje minister ali ban. Pravico podelitve do 30 dni lahko prenese tudi na podrejene starešine. Prejemki v slučaju takih dopustov se dovoljujejo le za skupni čas dveh mesecev v enem letu. Dopusti v svrhu nadaljnjega izobrazbe ali dovršitve šolanja, se smatrajo kot po privatnem poslu, izzjemni slučajev ako se uslužbenec odredi za tako izpopolnjevanje iz neposrednega interesa državne službe. Ti dopusti se vračunava v redni letni dopust, ako minister drugače ne določi. (§ 87.).

Brezplačno zdravljenje v javnih bolnicah imajo vsi državni uslužbeni, upokojujenci in njih rodbine po § 7. zakona o bolnicah. (§ 88.).

Porodniški dopusti so dovoljeni do šest tednov. Ta čas se ne računa v enoletni maksimalni rok za bolezenske dopuste. (§ 89.).

Družinske izpremembe, ki imajo vpliv na službeno razvrstitev in prejemke, mora uslužbenec takoj javiti starešini. (§ 90.).

Uslužbeni listi ostanajo v veljavi z istimi predpisi, kakor dosedaj. Poedine stroške lahko zahtevajo tudi podatke, ki so za nje potrebni. Overovljene priloge se hranijo pri centralnem usl. listu. (§§ 91.—92.).

Dolgovi po umrlem uslužbencu se ne morejo pokrivati iz rodbinske pokojnine. (§ 93.).

Odtegljaji na plačo se lahko izvrše, za državne zahteve iz službenih odnošajev pri aktivnih uradnikih do 50%, pri upokojenih do 30%. (§ 94.).

Pogrebina se odmeri z enomesečno plačo, posmrtna pomoč pa dvomesečno, alia samo ženi in otrokom, ako nimajo drugih dohodkov. Po smrti kontraktualnega uradnika se izda na račun pogrebne polmesečna plača. (§ 95.).

V slučaju nesposobnosti za službo po 3 letih dobi uslužbenec 30% od plače in položajne doklade kot redno pomoč. Ako umre tak uslužbenec, se ženi in otrokom odmeri 20% od poslednjih prejemkov. (§ 96.).

Kolkovine so oproščeni uslužbeni za vse zahteve in pravice po uradniškem zakonu. (§ 97/1.).

Samoupravnih davkov so državni uslužbeni oproščeni. (§ 97/2.).

Nihče ne more biti brez pristanka postavljen na nižji položaj, kot ga zavzema. (§ 98.).

Premestitve se lahko izvrše: po potrebi službe, na prošnjo ali ako uslužbenca zamenjata službeni mesti. Povračilo stroškov pripade samo za prvi slučaj. Premestitve na podlagi razpisa se smatrajo kot premestitve na prošnjo. (§ 99.).

Razrešitev se mora izvršiti najdalj tekom 30 dni. Novo službo mora vsakdo nastopiti 5 dni po razrešitvi. Čas potovanja se ne računa v ta rok. V istem kraju se mora nastop ob premestitvi izvršiti v 24 urah. (§ 100.).

Na razpoloženju je lahko uradnik, ako se ukine službeno mesto. To traja lahko največ leto dni. V tem roku pripadajo prizadeletu vsi prejemki. (§ 101.).

Službeni čin se določa sledeče: po skupini, času službe v isti skupini, po činu dotodnjega položaja, po času službe v isti stroki, po času službe v obče, po dnevu rojstva. V isti skupini je starejši oni, ki je prej dobil višji položaj. Čin se določa z ozirom na najvišjo skupino, ki je mogoča. Starešina urada ima napram prideljenim najvišji službeni čin. (§ 102.).

Odločbe v zadevah državnih uradnikov od VII. skupine višje se izdajo s kraljevim ukazom, druge z ministrskim odlokom. (§ 103.).

Periodske povišice se izdajo z odlokom ministra, odnosno bana, ki lahko prenese te pravice na podrejene organe. (§ 103/3.).

Dekret se mora izstaviti o vsaki odločbi. (§ 103/4.).

V penzijski sklad plačuje vsak uslužbenec 5% od plače in položajne doklade. (§§ 136/2.—137.).

Tabela sedanjih in predvidenih bodočih plač po uradniškem zakonu iz leta 1923. in 1931.

Razvrstitev in plače po starem uradniškem zakonu						Razlika med prejemki po starem ur. zak. in za bodočnost predvidenimi novimi prejemki			Predvideni bodoči mesečni prejemki, skupni						Razvrstitev, napredovanje in predvidene bodoče plače po novem uradniškem zakonu iz leta 1931.																							
Stari zakon — razvrstitev v zmlisu § 243. in 258/2 novega zak.		Plače po starem urad. zak. iz l. 1923.				I. draginjski razred (Ljubljana)			II. drag. razred (vsja mesta in kraji sres. načel.)			III. drag. razred (vsji ostali kraji)			I. draginjski razred (Ljubljana) po § 26/1.		II. drag. razred (sres. načel.) § 26/2.		III. drag. razred (vsji ostali kraji)		Novo položajne skupine po §§ 18, 22. in 46.		Najkrajši rok v skupinah po § 49. letu		Službena leta ob rednem in neprerivanem napredovanju		Možnost napredovanja		Razvrstitev		Periodične povišice po §§ 21/2, 22 in 52				Mesečna drag. doklada po §§ 21/1, 22, 28—29		Meseč. rodbinska dokl. po § 27.	
Službena leta po starem	Kategorija	Skupina polož.	I. draginjski razred (Ljubljana)	II. drag. razred (vsja mesta in kraji sres. načel.)	III. drag. razred (vsji ostali kraji)	I. draginjski razred	II. draginjski razred	III. draginjski razred	I. drag. razred (vsja mesta in kraji sres. načel.)	II. drag. razred (sres. načel.)	III. drag. razred (vsji ostali kraji)	I. drag. razred	II. drag. razred	III. drag. razred	I. stopnja	II. stopnja	III. stopnja	IV. stopnja	Mesečna položajna doklada	I. draginjski razred po § 26/1 (Ljubljana)	II. draginjski razred po § 26/2 (sres. načel.)	III. draginjski razred po § 26/3 (vsji drugi kraji)	za ženo	za vsakega otroka	1. stopnja	2. stopnja	3. stopnja	4. stopnja	1. draginjski razred po § 26/1 (Ljubljana)	II. draginjski razred po § 26/2 (sres. načel.)	III. draginjski razred po § 26/3 (vsji drugi kraji)	za ženo	za vsakega otroka					
Nad 30 st. let	II.	Ia	2740	2870	2600	2470	2600	2470	760—930	790—920	780—950	3500	3300	3350	3650	3250	3550	V.	3	17—19	—	V.	Učit. nar. šol. — Učit. učiteljic § 45/2. — Učit. večšin § 45/2. — Učit. mešč. šol. — Učit. šol. za def. deco. — Pom. ref. § 45/2. — Sres. nadzor. § 45/2. — Ban. nadz. § 45/2. (Banski nadz. § 45/3 tudi v IV.1 in 2)	1450	1550	1650	1750	—	800	1250	1100	1000	150	150				
21—30	II.	I	2480	2740	2300	2500	2210	2470	520—560	550—590	540—580	3000	3300	2850	3150	2750	3050	VI.	3	14—16	—	VI.	Isti in učiteljice gospodinjstkih šol § 45/2 in zavajilje § 45/2	1150	1250	1350	1450	—	650	1200	1050	950	150	150				
15—20	II.	2	2095	2240	1915	2060	1825	1970	465—500	495—530	485—520	2500	2800	2410	2650	2310	2550	VII.	3	11—13	—	VII.	Odpadje ban. šol. nadz. — drugo isti in učiteljice gospodinjstkih šol § 45/1	910	970	1030	1090	1150	500	1150	1000	900	150	150				
9—14	II.	3	1829	1949	1641	1761	1547	1667	401—461	439—499	433—493	2230	2410	2080	2260	1980	2160	VIII.	3	8—10	—	VII.	Odpadajo sres. šol. nadz. — drugo isti	730	790	850	910	—	400	1100	950	850	150	150				
16—35	III.	1	1984	2331	1796	2143	1702	2049	246—279	284—117	278—111	1925	2080	1775	1930	1675	1830	IX.	4	12—14	—	VIII.	Odpadajo pomožni referenti — drugo isti	675	625	675	730	—	300	1050	900	800	150	150				
4—8	II.	4	1634	1749	1476	1561	1382	1467	261—331	299—369	293—363	1675	1775	1525	1625	1425	1525	X.	4	4—7	—	IX.	Samo učiteljice gospodinjstkih šol § 45/1 in zavajilje § 45/1	475	525	575	—	—	200	1000	850	750	150	150				
(§ 250) 1—3	II.	5	1480	1544	1292	1356	1198	1262	+ 70 do — 6	+ 108 do — 44	+ 102 do — 38	1550	1550	1400	1400	1300	1300	Pripr. z maturo	3	1—3	—	Pripr.	Pripravniki z maturo	glej drag. razr.	—	—	—	—	—	1550	1400	1300	150	150				
(§ 250) 1—5	III.	4	1334	1500	1146	1312	1099	1265	+ 96 do — 100	+ 104 do — 62	+ 101 do — 65	1400	1400	1250	1250	1200	1200	Pripr. brez mature	3	1—3	Pripr.	—	Pripravniki z nepopolno srednjo šolo	glej drag. razr.	—	—	—	—	—	1400	1250	1200	150	150				

S posebno uredbo bodo določeni pogoji za prejemanje ali omejitev osebnih in rodbinskih draginjskih doklad. Na isti način se lahko draginjske doklade zvišajo, znižajo ali ukinejo. (§ 28). — Vrednost naturalnega stanovanja se odbija od osebne draginjske doklade. S posebno uredbo bo določeno, kako se ocenjujejo naturalna stanovanja. Tudi stanarina od samoupravnih teles se odbija od

osebne draginjske doklade. V koliko se bodo oddajale druge naturalne dajatve, bo določeno s posebno uredbo. (§ 29). — Vsi novi prejemki, povišice itd. pripadajo uslužbencu šele s 1. naslednjim mesecem. (§ 30). — S posebnim zakonom bo določeno število sistemiziranih mest v vsaki skupini in tudi število sistemiziranih pripravniških mest. (§ 46). — Namestitve ali napredovanje uradnikov ali pri-

pravnikov se lahko izvrši le, če je izpraznjeno kako sistemizirano mesto v dotični skupini. (§§ 47.—48/1.). — Vsako ministrstvo mora voditi spisek uslužbencev svojega resora po činu. O ureditvi in vodstvu te razvrstitve izda resorni minister poseben pravilnik. (§ 48/2.). — Vsak uslužbenec ima vpogled v status in sme zahtevati popravilo razvrstitve, ako smatra, da ni pravilno razvrščen. (§ 48/3.). — Per-

iodske povišice pripadejo po preteku 3 let učinkovite službe v dotični skupini ter se odražajo po službeni dolžnosti. (§ 52.). — Odlok o periodski povišici izda minister ali ban. (§ 103/3.). — Vse drugo je razvidno iz članka, v kolikor niso potrebna še podrobna določila na podlagi predvidenih uredb in pravilnikov.

Prevedba na novi zakon se izvrši za one uslužbenke, ki so v aktivni državni službi ali vstopijo po dnevu objave zakona v državno službo. (§ 248.).

Razvrstitev ob prevedbi se izvrši tako, da se uvrste sedanje položajne skupine v nove skupine tako, kakor je to razvidno iz tabele. (§ 249.—250.).

Državni uslužbenki ostanijo v onih položajnih skupinah, kakor so bili na dan veljavnosti novega zakona, odnočno v katerih bi morali biti na ta dan na osnovi razsodbe državnega sveta ali upravnih sodišč. Izprememba zateklega položaja se ne sme izvršiti administrativnim putem. (§ 252./1.).

Ako je uslužbenec na dan veljavnosti novega zakona v višji skupini, kakor je zanj predvidena po razvrstitvi, obdrži položaj v katerem je bil na dan novega zakona; ako mu je položaj po razvrstitvi predviden v višji skupini, dobi pravico, da se postavi v najnižjo stopnjo svoje skupine. (§ 252./2.).

V roke za napredovanje se šteje samo oni čas, ki ga je uslužbenec prebil učinkovito v službi do dneva veljavnosti novega zakona. (§ 253.).

V skupinah periodskih povišic pripada uslužbencu skupina, ki odgovarja številu učinkovitih let v dotični skupini. (§ 255.).

Od učinkovitih službenih let je treba odbiti čas, ki ga je kdo izgubil za napredovanje zaradi slabe ocene ali disciplinske obsodbe na podlagi dosedanjih predpisov. (§ 256.).

Do zakona o razvrstitvi in določitvi števil službenih položajev napredujejo učitelji narodnih šol v V. skupino ako imajo poleg ostalih pogojev po § 49. 30 let učinkovite službe, 50 let starosti in v poslednjih treh letih odlično oceno. (§ 258./2.).

Ako bi imel kdo prejeti manjšo plačo, kakor prejema sedaj skupno položajne in osnovne plače, prejema razliko, dokler z napredovanjem ne doseže iste plače. (§ 259.).

Pravilniki o strokovnih izpitih po § 14. morajo iziti v 6 mesecih po dnevu veljavnosti tega zakona, a dotlej veljajo sedanji predpisi. (§ 260.).

Uredba o pravici ali izgubi draginskih doklad po § 28. Dokler ne izide ta uredba, veljajo dosedanja predpisi. (§ 261.).

Uredba o ocenjevanju naravnih stanovanj in odtegljajih stanarine in naravnih dajatev predvidena v § 29. mora iziti v 6 mesecih, a dotlej veljajo dosedanja predpisi. (§ 262.).

Državni uradniki, uradniki prometnih ustanov, ki napredujejo po uveljavljenju novega zakona ali bodo imenovani na višji položaj ter s tem dobe večje prejemke, ostanijo eno leto pri položajnih prejemkih, ki jih dotedaj prejmejo. To velja tudi za poviške osnovne plače in stanarine ter periodske povišice. Rok teh poviškov se računa za vsak prejemek posebe od dneva, ko zapade povišek po veljavnosti novega zakona. Te odredbe veljajo tudi za vojaške uslužbenke. Po pretoku enega leta prejme uslužbenec povišice po novem zakonu, z odbitkom enomesečne razlike po § 134./2. za penzijski fond. (§ 263.).

Za prevedbo so dolžni državni uradniki v štirih mesecih predložiti (v kolikor to še niso izvršili) overovljene prepise originalnih dokumentov oblasti, ki vodi centralni uslužbenki list, v svrhu vpisa vseh onih podatkov, ki zadevajo vštete službenih let za pokojnino. (§ 274.).

Zakon o službeni prisegi od 15. februarja 1929. ostane nadalje v veljavi. (§ 278.).

Za osebje zavodov za vzgajanje maloletnikov je pooblaščen minister pravde, da izda posebno uredbu glede pogojev izobrazbe, disciplinskih predpisov in računanja službenih let v pokojnino. (§ 290.).

V uredbi o ureditvi ministrstva prosvete od 26. julija 1929. se ukinjajo: poslednji stavek prvega odstavka, tretji odstavek, sedmi, osmi in deveti čl. 22. in odredba čl. 24. v kolikor so v njih predvideni roki. (§ 291.).

V zakonu o narodnih šolah od 5. decembra 1929. se ukinja: poslednji stavek § 72., § 73. odstavek 3., § 87., § 94., § 95. odstavek 3., § 116. odstavek 1., § 121., § 166. in § 176., v veljavi pa ostane odredba § 95. odstavek 2. (§ 292.).

Sreski šolski nadzorniki: Odredba prvega odstavka § 118. zakona o narodnih šolah od 5. decembra 1929. se izpremeni sledeče:

»Ako je za sreskega šolskega nadzornika imenovan uradnik z akademsko izobrazbo, obdrži prejemke svoje položajne skupine.«

Dругi odstavek se izpremeni sledeče:

»Sreski šolski nadzorniki iz skupin, v katerih so razvrščeni učitelji narodnih šol, prejmejo osebno mesečno nagrado 300 Din.« (Odpadel je pa 10% povišek po § 7. čin. zak.). (§ 293.).

Učitelji na šolah za defektno deca:

Prvi odstavek § 180. zakona o narodnih šolah od 5. decembra 1929. se izpremeni in se glasi:

»Državni nameščenci v šolah za nezadostno razvito in defektno deca prejmejo naravno stanovanje, odnosno stanarino po § 84. imenovanega zakona, ako imajo za te vrste pouka specialno izobrazbo in izpit. (Odpadel je 10% povišek po § 7. čin. zakona.). (§ 294.).

Vštete let zaradi vojnih zaprek. Zakonodajno rešenje od 20. julija 1922. o priznanju službenega časa učiteljem in učiteljicam zaradi vojnih zadržkov, ostane nadalje v veljavi. (§ 297.).

Predmetni učitelji se uvrščajo v IX. od VI. skupine. (Čl. 301.).

Kjerkoli se v specialnih zakonih v odredbah, ki niso ukinjene omenja, da veljajo predpisi uradniškega zakona, se mora te upoštevati po novem uradniškem zakonu. (§ 335.).

Kategorije po starem zakonu se morajo smatrati kot odgovarjajoče skupine po novem zakonu. (§ 336.).

Položajna plača v starih predpisih se ima smatrati kot plača po novih predpisih, osnovna plača pa kot periodske povišice. (§ 337.).

Odredbe o specialnih dokladah ali dokladah na službo, se ukinejo, izvzemši onih, ki jih novi zakon izrečno omenja, da ostanijo v veljavi. (§ 338.).

Absolventi višjega tečaja višje pedagoške šole z diplomamskim izpitom bodo prevedeni po §§ 249. in 252. novega zakona, dokler ne bo reguliran njihov položaj z zakonom o višjih pedagoških šolah.

Vrste uslužbencev, ki jih novi zakon ne omenja, a obstojajo na dan veljavnosti novega zakona, bo razporedil resorni minister v sporazumu z ministrom pravde in financ ter v soglasju z ministrskim predsednikom z ozirom na važnost funkcije v grupah analogno odgovarjajoči razvrstitvi po § 347.

(Odredbe o upokojitvi, disciplinskem postopku itd. sledi v prihodnjih številkah lista).

Posojila daje,

petletna, državnim in samoupravnim uradnikom in upokojencem z najmanj desetletnim službovanjem, na podlagi njih plače ali pokojnine in zavarovalne življenjske police, BEOGRADSKA ZADRUGA, banka in zavarovalnica — zastopstvo „TEHNA“, družba z o. z. — Ljubljana, Mestni trg 25/I. Telefon 25-80.

Imenik članstva SŠM za leto 1930., ki ga prinaša ta letopis, nam je z ene strani lahko v ponos (števílo članov znaša 2919), z druge pa ne ravno v čast: koliko je še namreč takih šol, ki ne naročajo Matičnih publikacij, čeprav ministrstvo prosvete to zahteva z dvema naredbama (gl. str. 28.)! Koliko pa je še tudi takih učiteljev in učiteljic — zlasti po meščanskih šolah! Ali pa celo oseb na vodilnih mestih našega šolstva!

Naj bi imenik članstva v prihodnjem letu ne oznanjal več njihove kulturne sramote!

„Srce je prazno...“

Ko sem izvedel, da se je naš strah in up izpolnil in da je tabela vseh tabel, to se pravi edino veljavna tabela prispela, sem hitro zgrabil suktno in klobuk in zbežal na ulico. Doma mi ni bilo obstanka. Kajti kadar izvše novice, te zgrabi ne prepregljiva želja po človeku, da mu prvi povedi in da se mu razodeneš. Je že tako s človekom, da ne more ne v nesreči ne v sreči biti sam. Je pač družabno bitje človek, pravijo prirodoslovci.

Tečem tedaj po ulici, da me škrica moje predlanske suktnje komaj dohajata. Oziram se na desno in levo, kje bi srečal znanca, kda mu razodenem in ga osrečim. Velik je bil v tistem hipu moj altruizem. Sreča mi je bila mila. Nasproti mi pride prijatelj — uradnik in pesnik v prostih urah. Skočim k njemu in mu povem:

»Prijatelj, golobček! Je že tu, je že tu. Danes je prišla!«

Prijatelj se ustavi in začudeno vpraša:

»Kaj je že tu? Kdo je prišel?«

Tečaj nemških pedagogov o moderni osnovni šoli v Ljubljani.

(Slika vtisov s trodnevnega tečaja in razstave.)

Šolski svetnik Schmidt.

Ministerijalni svetnik Hylla predava.

Rektor Büniger.

Pač mnogo praznega besedičenja je bilo med nami, mnogo očitkov, povsem neutemeljenih — na račun delovne šole, tako od strani ljubikov in pa tudi takih, ki so prikrivo simpatizirali s staro šolo, hoteč jo rehabilitirati na razne načine. Ne gre mi za to, da bi meril usmerjenost privrženecv ali nasprotnikov delovne šole, ampak izrečem naj samo mnenje o izvršenem tečaju v Ljubljani, kjer so tovariši in tovarišice lahko izluščili jedro, t. j. ono, s čimer lahko edino nastopajo, da se čim bolj približamo skupnemu cilju. Vse učitelstvo si je edino v tem, da je treba naše šolstvo reformirati, najti način, ki bo temeljil v duši našega naroda in odgovarjal njegovim dejanskim potrebam — treba bo ustvariti tip naše reformirane šole. Naj se učitelstvo resno oprime dela, da bomo zamogli na podlagi izkušnje najti tisti tip, ki bo našemu narodu vsestranski ustrežal.

Oglejmo si zatorej izvajanja gg. predavateljev Hylla, Schmidta in Bünigerja — naših inozemskih tovarišev, ki so v svojih predavanjih izrazito utemeljili potrebo po novem duhu in delu v šoli.

Že od prvega dne, ko je ministerijalni svetnik g. Hylla reševal načelna vprašanja novodobnega vzgojstva, se je splošno zanimanje stopnjevalo bolj in bolj in me podkrepilo v mnenju, da je bil ta tečaj potreben in koristen, saj se je zanj ogrela vsa množica prisotnega učiteljstva.

Zaradi tesnega prostora se moram omejiti na najvažnejša izvajanja teh izkušenih praktikov, h koncu pa še izbegovoriti besedo o prirejeni razstavi.

Prvi dan je g. Hylla predaval o idejnih smereh, ki so dovedle do v Nemčiji sedaj običajnega tipa delovne šole. Zlasti je podrobno orisal organizacijo šolstva v Nemčiji. Zaradi boljšega razumevanja je primerjal sedanjo organizacijo, oni, ki so jo izvajali v zadnjem desetletju preteklega stoletja. Tu smo videli, kako je rastle šolstvo iz strogo birokratičnega okvira do sedanje demokratske ureditve, ali zmago demokracije nad fevdalnim birokratizmom. Na mesto opuščenih Herbartovih načel (moralna vzgoja, intelektualizem, mehanizem, individualizem) je stopila umetniška vzgoja deca, osebnostna pedagogika, načelo zajedniškega življenja in

zarišče vsega šolskega dela je postal otroku-učenec.

Naslednjega dne je sledilo velezanimivo predavanje šolskega svetnika g. Schmidta, ki je izpregovoril najpreje o šolskih nadzornikih in pokazal razliko v načinu nadzorovanja v pretekli dobi ali v dobi stare šole. Nato je podal zahteve novodobnega šolstva in orisal načela, katerih bi se morali moderni nadzorniki brezpogojno držati. Zlasti je poudarjal, da zamore nadzorovati delo v osnovni šoli le tisti, ki to delo iz lastne prakse v vseh podrobnosti tudi pozna in da se nadzornik ne sme omejiti na suho registriranje vtisov, ki jih je pri nadzorovanju dobil, ampak mora vsakemu učitelju tudi praktično pokazati kako naj postopa pri pouku. Sledila so res dragocena strokovna navodila glede učnega postopka in učnih pripomočkov.

Zadnji dan je rektor g. Büniger s svojimi praktičnimi nastopi naravnost fascinal v navzoče. Krona vsega je bila prvoaprilska potegavščina, ko je na eklatanten način pokazal, kako lahko se je v zmoti glede nove šole, ki z vsemi zunanostmi le še ni v bistvu nova, da je treba predrtni v duha reformirane šolstva in se ne sme biti dostopen sugestivnim vplivom. To je bila povsem potrebna metodiška duhovitost, da se res domo bistvo razlike med dobro »staro« in »reformirano« šolo. Tako je na najbolj nazoren način pokazal, kaj mora učitelstvo pri svojem učnem postopku opustiti in česa se mora oprijeti, ako hoče svoje delo prilagoditi zahtevam novega časa.

Vsem nastopivšim predavateljem so navzoči z burnim odobravanjem izražali svojo zahvalo in priznanje.

Posebno močan vtis je gotovo na vse pravila, ne po svojem obsegu, pač pa po vsebini, silno bogata razstava delovno-šolskega seminarja, ki ga v Essenu vodi rektor gosp. Büniger. Z zanimanjem so tovariši in tovarišice pregledovali razstavljene izdelke, premalo pa je bilo časa, da bi se zamogli v samo delo tudi poglobiti v svrhu spoznavanja tehničnih prihajajo pri rokotornem pouku v poštev. Razstavljeno so bili namreč izdelki, ki naj bi pokazali, kako in s katerim materijalom v Essenu delajo.

»Nak, ne boš me, tu stoji črno na belem «kako in kaj!« Realnost ni bila nikoli lepa, prijatelj, in tudi sedaj ne bo. Pa naj bo še tako trdna zasidrana in še tako rožnata. Zato ti pravi: dopolnjeno je. Nikoli več se ne vrnejo časi, ko smo upali in se bali. Materielno krizo smo imrdali res prestali, ali zato je prišla nova kriza v naše dni — dolgčas, dolgčas bo zavladal med nami. Naša fantazija bo utihnila in sredi govornice nam bo zmanjkalo besed. Dragi moj: Prešeren ni samo tja v en dan dejal: »Srce je prazno, srečno ni, mazaj si up in strah želi!«

»Ali, duša, golobček! Kaj te je obsedlo!« ugovarjam jaz.

»Nič me ni obsedlo. Le po upu in strahu mi je žal. No, pa zdravstvuj. Blagor tebi, da si dosegl. Zame je tabela vsaj leto dni prezgodaj prišla! Vsaj še leto dni bi rad upal in se bal.« In je prijatelj pesnik oddrsal svojo pot.

Gledal sem za njim in razodelo se mi je, zakaj so naši pesniki le v stradanju ustvarjali. J. Ribičič.

Tovarišici Milki Vodopivčevi v slovo.

Komaj je dahnila pomlad, še preden se je utegnila pokazati narava v vsej svoji pomladanski lepoti, ko so prvi zvončki, ki si jih ti tako zelo ljubila, začeli oznanjati vigred, preden je začelo solnce pošiljati toplih žarkov, je bela žena stegnila svojo kočeno roko in ti pretrgala nit življenja. Milka! Jesli res, da te ni več med nami? Mi ne moremo tega verjeti. Ne morejo verjeti tvoji malčki —

Knjige Slovenske Šolske Matice.

Člani SŠM prejmejo letos za veliko noč prav čedno pisanko: nič manj ko petorico knjig za borih 30 Din. Ker obsegajo letošnje publikacije nad 600 tiskanih strani, dobiš tujkar kar 20 strani tiska za 1 dinar! Mislim, da je to rekord na našem knjževnem trgu. In koliko živnega, pristno našega ter pedagoški nad vse pomembnega življenja se pretaka po teh 600 straneh!

Učitelju in učiteljici, ki se imata odslej tudi pri nas udejstvovati v izvensolskem delu, bo prav posebe dobro došla »Duševna podoba mladosti« (napisal dr. Josip Jeraj), ker razgrinja kakor na dlani dušo našega slovenskega mladeniča in mladenke v pošolski dobi njunega življenja.

V »Pedagoškem Zborniku« bo iz istega razloga učiteljstvu zlasti ustrežal »Mencinov« zelo informativni spis »Naša kmetska poklonica šola«.

Razen tega je v Zborniku še dr. Ozvaldovo slavnostno predavanje na ljubljanski univerzi ob Masarykovi 80 letnici in pa članek »Šmoter moderne šole«, ki ga je prispeval Stanko Gogača.

Knjiga »Lepenkarstvo« (spisal Alojzij Novak), prinaša izredno snažnih, natančno izdelanih slik s tega področja ter bo z največjim pridom lahko služila pouku ročnih del.

Jurančičeva knjiga »Iz šole za narod« bo učitelju, ki mu je kaj »za narodov blagor«, izkušen kažipot pri spoznavanju šolskega okoliša.

A »Letopis za triletno upravno dobo 1928.—30.« (sestavil Pavel Plesničar) je hkratu skromen spomeniček naši pedagoški kulturi ob 30 letnici SŠM pa spoštljiv poklon dvema neumornima pospeševalcema njenih težej — H. Schreinerju in Fr. Gaštršku.

Stanovska organizacija UJU

Iz društev:

Vabila:

UČITELJSKIM DRUŠTVOM, KI ZBORUJEJO!

Radi popisovanja o ljudskem štetju, ki traja do 20. t. m. in roka pred velikonočnimi počitnicami, ki končajo 15. t. m. smo bili primorani preložiti dan zborovanja od 18. t. m. na 25. t. m. Ako bo katero od teh društev preložilo zborovanje na 2. maja, se bo to objavilo v prihodnji številki Učiteljskega tovariša.

= UČITELJSKO DRUŠTVO ZA NOVOMEŠKI IN TREBANJSKI SODNI OKRAJ ne bo zborovalo radi počitnic in ljudskega štetja v tem mesecu. Na svidenje 2. maja v Novem mestu. Začetek zborovanja kot zadnjič ob 8. in pol dop. Na dnevnem redu je zanimivo poročilo o pedagoškem tečaju v Ljubljani, ki ga je priredilo ministrstvo prosvete na poverjeništvu UJU v Ljubljani. To v vednost onim, ki so kot števni komisarji pri ljudskem štetju želeli drug termin predavanj. Dalje so na dnevnem redu tudi druga stanovsko važna vprašanja, posebno z ozirom na novo pragmatiko. Ob tej priliki pa naj ne bo nikogar, ki bi brez tehtnega vzroka bežal od nas že s prvim vlakom. Ta dan bodi naš praznik. Vse, ki niso še poravnali svojih obveznosti pri društveni blagajni, pozivam naj to store čimprej, da ne bo radi njih malomarnosti prizadeto vse članstvo, kakor se je to zgodilo zdaj z ustavljenjem lista (št. 33 in 34.) Društvo mora biti točno v plačevanju svojih prispevkov poverjeništvu. Toda prazna blagajna ne more pričarati kritja primanj-

kljaja, ki ga povzroča neredno plačevanje članarine. Nova pragmatika naj poživi v vseh stanovsko zavest, to iskreno želi — predsednik.

= UČITELJSKO DRUŠTVO ZA SREZ DOL. LENDAVALA bo imelo svoj občni zbor, dne 25. aprila 1931. v Crenšovcih ob pol 10. uri v osnovni šoli. Upamo, da se ga udeležijo tudi tovariši(ce), katerih še nismo videli pri letošnjih zborovanjih. — Odbor.

= UČITELJSKO DRUŠTVO ZA BREŽIŠKI SREZ bo zborovalo v soboto, dne 25. aprila 1931. ob 10. uri v Brežicah. Na dnevnem redu je poleg ostalih stanovskih zadev predavanje tov. Lavrenčiča iz Maribora o sodobnem pouku telovadbe združeno s praktičnim nastopom. Z ozirom na važnost dnevnega reda pričakuje polnoštevilne udeležbe odbor.

= SLOVENJGRASKO IN ŠOŠTANJSKO učiteljsko društvo zborujeta skupno v soboto, dne 2. maja t. l. ob 11. uri v slovenjgraški šoli po sledečem dnevnem redu: 1. Obravnava došlih dopisov. 2. Predavanje: »O Sokolstvu in o sodobni telovadbi« (učit. Mrovlje). 3. Predavanje: »Psihoanaliza« (strokovni učitelj Jenko). 4. Razgovor o event. fuziji slovenjgraškega in šoštanjkega učiteljskega društva. 5. Slučajnosti. — Predsednik.

= UČIT. DRUŠTVO ZA POL. SREZ LJUTOMER bo zborovalo v soboto, dne 2. maja 1930. pri Kapeli iz začetkom ob 10. uri. Na dnevnem redu sta poleg običajnih točk še referat tov. Špangerja o ustanovitvi društvenih odsekov in referat tov. Lubeja o zakonu biogeneze. Odborova seja, pomnožena s knjižničnima odsekoma, pa se bo vršila radi podaljšanih počitnic v sredo 15. aprila v Gornji Radgoni ob 4. uri popoldne. Udeležba obvezna! — Odbor.

= UČITELJSKO DRUŠTVO ZA MARIBORSKI ŠOLSKE OKRAJ zboruje v soboto, dne 25. aprila ob pol 10. uri predpoldne v Narodnem domu v Mariboru po običajnem sporedu, na katerem bo tudi zanimivo predavanje tov. poverjenika A. Skulja o kmet. in gospodinskem nadaljevalnem šolstvu, dalje statistika o izvenšolskem delu. Pol ure pred zborovanjem bo sestanek šolsko-upravnega društvenega odseka, čegar člani-ce naj bodo točno in polnoštevilno zbrani. V četrtek pred zborovanjem, t. j. dne 23. aprila ob 2. pop. naj pridejo v hotel Zemljič k seji vsi člani-ce društvenega odbora. — tovariši, tovarišice! So zdaj tedni obračunovanja! Vprašajmo se, ali imamo mirno, čisto vest v pogledu društvene članarine, smo isto poravnali ali še vedno kot gluhi dolžniki pač uživamo ugodnost članstva in listov organizacije, na kateri morda znamo pač kritizirati, sebe pa v obveznostih napram njej ne disciplinirati!? Izvršite po sklepu zadnjega zborovanja — kot najboljši odgovor na svoječasne graje našega stanu v banskem svetu — pristop k naši Gospodarski poslovalnici in Učit. domu, saj to sta naši ustanovi! Pridite polnoštevilno k zborovanju, kjer nam bo povedal tov. poverjenik zopet marsikaj zanimivega. Na svidenje! Predsednik.

= KOZJANSKO UČITELJSKO DRUŠTVO bo zborovalo v soboto 25. aprila 1931. točno ob 10. uri v Kozjem. Dnevni red: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. »Javno delovanje žene — podcenjevanje njenega dela«, tov. Smolnikarjeva. 4. »Nekaj o koledarju«, tovariš Herkaus. 5. Razgovor o izvenšolskem delu učiteljstva. 6. Slučajnosti. Polnoštevilne udeležbe pričakuje — odbor.

Prispevajte kot podporniki „Pevskemu zboru UJU učiteljstva“!

Novе knjige.

—k Kamnarjev Jurij, spisal France Seljak. Založila Družba sv. Mohorja 1931. Mohorjeve knjižnice 38. zvezek. Str. 228. Cena za člane broš. 21 Din. vez. 33 Din. za nečlane broš. 28 Din. vez. 44 Din. — To je novost povojne Primorske. V zadnjem desetletju je slovensko književnost dobila mnogo zares lepih črtic, novelic, pesmi, ki so bile porojene iz bolečine sinov kraške zemlje. Do konca bodo to nesmrtnne priče, da državne meje ne ločijo sre in duš.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstvo, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

FOTO-SPORT

Vam dela veselje le z dobro kamero, katero kupite najcenejše pri Fr. P. Zajec, optik — Ljubljana, Stari trg 9. — Ceniki brezplačno!

Šolskim vodstvom

se priporoča za časa izletov HOTEL „CENTRAL“ na Bledu. Hotel leži tik jezera. — Cena obeda je 7 do 12 Din. Celodnevna prehrana s prenočiščem Din 28.— do 32.—. Čolni po najnižji ceni. — Se najtopleje priporoča HOTEL „CENTRAL“ BLED

Naročajte

vsa tiskarska dela za dom, šolo, urad in društvo

v Učiteljski tiskarni v Ljubljani!

Na prvem mestu so:

„Pfaff“ šivalni stroji

posebno za šolsko uporabo vsled lahkega teka. — Pouk v vezenju in krpanju perila brezplačen. Ugodne cene. Plačljivo tudi na obroke. Šolska vodstva dobe popust.

IGN. VOK, LJUBLJANA, Tavčarjeva ulica 7

Podružnice:

Kranj, Glavni trg 140	Novo mesto, Glavni trg	Celje, Miklošičeva ulica 2
---------------------------------	----------------------------------	--------------------------------------

Vaše potrebščine krijete najceneje v manufakturni trgovini

„PRI SOLNCU“

Glavni trg 9

Prodaja tudi na obroke!
Za obilen obisk se priporoča

ALOJZ DROFENIK

DVOKOLESA. ŠIVALNE STROJE

GRAMOFONE

NAJUGODNEJŠI PLAČILNI POGOJI

dobite najceneje v trgovini

FRANC LEPOŠA, MARIBOR

GLAVNI TRG ŠT. 1

DEŽNIK

L. MIKUŠ

LJUBLJANA
Mestni trg štev. 15

Na malo
Na veliko

Ustanovljeno l. 1839.
Telefon št. 2282

Tvrdba Ign. Žargi - „Pri nizki ceni“

Ljubljana — Sv. Petra cesta št. 3 in 11

priporoča

bogato zalogo raznega modnega blaga, vseh vrst perila, kakor rokavic, nogavic, srajc, kravat ter damsko konfekcijo. Potrebščine za krojače in šivilje.

NA DEBELO IN DROBNO

KDOR OGLAŠUJE, TA NAPREDUJE!

la. ameriškansko prašno olje

znamka „Hygienie“ in la. oljnati karbolinej svetli

nudi po najnižji ceni

Aug. Žlahtič, Maribor

Grajski trg št. 1 — Telefon 2066

VELETRGOVINA F. König

CELJE

Velika izbira igrač, galanterijskega blaga in gramofonov, kakor tudi žepnih predmetov in raznih kovčegov.

Priporočamo tvrdke, ki inserirajo v našem glasilu!

L & C.
HARDTMUTH
KOH-I-NOOR